

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P2196

[5805]-109

[Total No. of Pages : 4

M.Com.

CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT
109-Group-D : Co-operative Movement in India
(2019 Credit Pattern) (Semester - I) (Special Paper - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 and 6 are compulsory.
- 2) Attempt any 3 questions from question No. 2 to 5.
- 3) Figures to the right side indicate full marks.

Q1) Choose the correct option for following question (any 6)

[6]

- a) The first cooperative society act was passed in India in the year
 - i) 1949
 - ii) 1902
 - iii) 1904
 - iv) 1919
- b) The Head Office of NCDC is located at _____
 - i) Calcutta
 - ii) Delhi
 - iii) Chennai
 - iv) Mumbai
- c) Who is known as the father of cooperation in England.
 - i) Robert owen
 - ii) Dr. William king
 - iii) C.R. Roy
 - iv) Rochadale pioneers.
- d) In the _____ five year plan the All Inida Rural Credit review committee was setup.
 - i) Second
 - ii) First
 - iii) Fourth
 - iv) Third
- e) The members of Cooperative Society have _____ liability
 - i) Unlimited
 - ii) Joint
 - iii) Joint and several
 - iv) Limited

P.T.O.

- f) SCB's Stands for
- Soveite Co-operative Banks
 - Scheduled Credit Banks
 - State Cooperative Banks.
 - Senior Credit Cooperative Banks.
- g) Which of the following organisational structure is followed by cooperatives in India?
- Decentralised structure
 - Centralised structure
 - Federal structure
 - Unitary structure
- h) The NABARD was established in_____
- July 1981
 - June 1981
 - June 1982
 - July 1982

Q2) Discuss in brief the major amendments in maharashtra state cooperative societies act-1960 [14]

Q3) Comment on the problems faced by credit cooperatives after globlisation in India. [14]

Q4) Explain in detail the duties and responsibilities of Registra of Cooperative societies. [14]

Q5) Give a brief review of financial support of NABARD to cooperative societies. [14]

Q6) Write a short notes on (Any two) [12]

- Members and their rights of cooperatives.
- NCDC support to cooperatives.
- Divisional level setup of cooperative departments.
- Management of cooperative societies.

Total No. of Questions : 6]

P2196

5805]-109

M.Com

CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT
109-Group-D : Co-operative Movement in India
(2019 Credit Pattern) (Semester - I) (Special Paper - I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 60

- सूचना : 1) प्रश्न क्र. 1 आणि प्रश्न क्र. 6 सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) प्रश्न क्र. 2 ते प्रश्न क्र. 5 यापैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील प्रश्नांचे अचूक पर्याय निवडा. (कोणतेही सहा)

[6]

- अ) भारतामध्ये यावर्षी पहिला सहकारी संस्था कायदा संमत झाला.
i) 1949 ii) 1902
iii) 1904 iv) 1919
- ब) NCDC चे मुख्यालय येथे आहे.
i) कलकत्ता ii) दिल्ली
iii) चेन्नई iv) मुंबई
- क) इंग्लंडमध्ये सहकाराचे पितामह म्हणून कोण ओळखले जाते?
i) रॉबर्ट ओवेन ii) डॉ. विल्यम किंग
iii) सी. आर. रे iv) रॉशेडेल पायोनिअर
- ड) अखिल भारतीय ग्रामीण पतआढावा समिती या पंचवार्षिक योजना काळात स्थापन करण्यात आली.
i) द्वितीय ii) प्रथम
iii) चतुर्थ iv) तृतीय
- इ) सहकारी संस्थांच्या सभासदांची जबाबदारी असते.
i) अमर्यादित ii) संयुक्त
iii) संयुक्त आणि विविध iv) मर्यादित
- फ) SCB's चे पूर्णरूप लिहा.
i) Soveite co-operative Banks
ii) Scheduled credit Banks
iii) State co-operative Banks
iv) Senior credit co-operative Banks

य) भारतातील सहकारी संस्था खालीलपैकी कोणत्या संघटनात्मक संरचनेचे पालन करतात.

i) विकेंद्रित संरचना	ii) केंद्रित संरचना
iii) संघीय संरचना	iv) एकक संरचना

र) नाबार्डची यावर्षी स्थापना झाली.

i) जुलै 1981	ii) जून 1981
iii) जून 1982	iv) जुलै 1982

प्र.2) महाराष्ट्र राज्य सहकारी संस्था कायदा-1960 मधील प्रमुख सुधारणांची थोडक्यात चर्चा करा. [14]

प्र.3) जागतिकीकरणानंतर भारतातील सहकारी संस्थांसमोरील समस्या यावर भाष्य करा. [14]

प्र.4) सहकारी संस्थांच्या निबंधकाची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या सविस्तर स्पष्ट करा. [14]

प्र.5) नाबार्डच्या सहकारी संस्थांना मिळणाऱ्या वित्तीय आधाराची थोडक्यात रूपरेखा द्या. [14]

प्र.6) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [12]

- अ) सहकारी संस्थांचे सभासद व त्यांचे अधिकार.
- ब) NCDC चा सहकाराला मिळणारा आधार.
- क) सहकार विभागांची विभागीय रचना.
- ड) सहकारी संस्थांचे व्यवस्थापन.

